

INVENTAIRE ARCHÉOLOGIQUE - FICHE Nr. 117

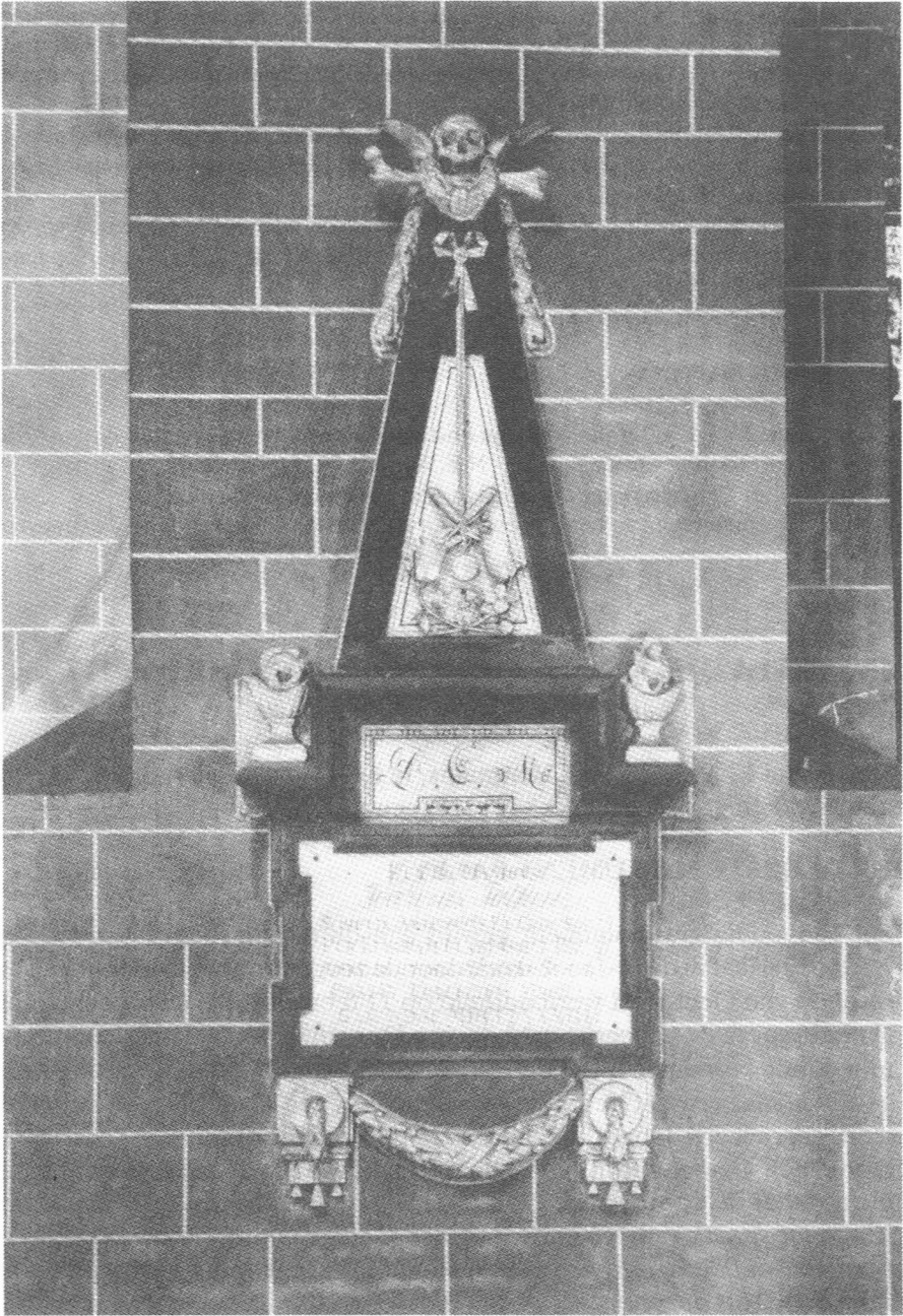
Op 19 juni 1899 stelde Paul Bergmans, in het Frans, in de rubriek "Beeldhouwwerken - St-Jacobskerk - XVIIIe eeuw (1783)" een fiche op over

HET EERSTE MONUMENT PALFYN

Dit eenvoudig grafmonument gewijd aan de nagedachtenis van Palfyn, werd opgericht in de St-Jacobskerk door de zorgen van het College der Medicijnen van Gent. Het werd onthuld op 11 februari 1783 en bij deze gelegenheid sprak de geneesheer M.A. van Dueren in het Vlaams een lofrede uit voor de beroemde uitvinder van de verlostang. Deze redevoering werd gedrukt, met ernaast de Franse vertaling, en een plaat het graf voorstellend, gegraveerd door J.L. Wauters. P. de Brabant rijmde voor deze ceremonie een *Gedigt* dat in het Frans vertaald werd. Er was ook een hekel-dicht onder de vorm van een *Opheldering der wel-luidende en aanbelangende lof-spraak van Jan Palfyn*, en een *Gedigt aan Mr. Johannes Palfyn, berugten ontleeder en wond-heeler toen zijn prael-graf, vyftig jaren na zyne dood was opgeregt*.

Heel deze reeks stukken wordt bewaard in de bibliotheek van de Universiteit van Gent.

Dit monument, ingemetseld in de laatste linkerzuil van het middenschip, bestaat uit een gedenkplaat met een bekroning onder de vorm van een obe-

Eerste grafmonument van Jan Palfyn

lisk. Daarop tekent zich een kleine bronzen trofee af van ineengestregelde verlostangen. De platen zijn in witte marmer met een omlijsting van zwarte marmer; de bijkomende versieringen zijn in witte marmer.

Op de basis kon men eerst de inscriptie lezen : *D.O.M. Et piis manibus Joannis Palfyn, scriptis anatomicis et chirurgicis per Europam clari. Obiit die 7 Februrri 1733. Aetatis suæ 78. Posuit Collegium medicum gandavense MDCCLXXXIII.*

Ze werd sindsdien uitgewist, waarschijnlijk, zoals de auteurs van *Bibliotheca belgica* zeggen, omdat de sterfdatum van Palfyn en zijn leeftijd onjuist werden aangeduid. Ze werd in 1890 teruggeplaatst door de zorgen van de kerkfabriek, met de nodige correcties : ...*Obiit die 21 Aprilis 1730. Aetatis suæ 80...*

Het verzoekschrift dat het *Collegium medicum* in 1782 richtte aan de Schepenen om de nodige toelating te bekomen, leert ons dat het monument dertig ponden groot moet gekost hebben.

Het duurde niet lang vooraleer dit uiterst eenvoudig geheel, gemaakt in de geest van de tijd, te armzalig werd gevonden en onwaardig voor de beroemde man die men wilde verheerlijken.

Cfr. Stedelijke archieven, reeks 200^e. - F. Vander Haeghen, Th. Arnold en R. Vanden Berghe, *Bibliotheca belgica*, v^o Palfyn. - Kervyn de Volkaersbeke, *les Eglises de Gand*, t. II, p. 28. - Fr. De Potter, *Gent*, t. VII, pp. 36-37.

UIT DE GESCHIEDENIS VAN DE GENTSE BRUGGEN (Vervolg)

MUINKBRUG

De eerste Muinkbrug werd waarschijnlijk gebouwd na het ontstaan van de Sint-Pietersabdij. De brug was de verbinding met de weg die naar de abdij leidde en dus meest door monniken gebruikt werd. Monnik werd vroeger muninck (muink) geschreven vandaar de naam "monnikenbrug".

De oudste vermelding van deze brug over de Opper-Schelde gaat terug tot 1326 : up ter Moencbrucgen. De stadsrekeningen van 1624 en 1672 vermelden de brug als zijnde een in steen gebouwde brug met drie bogen (zie copie van tekening uit het atlas Goetghebuer).

Op 29-12-1838 verscheen in de krant het volgende : "De Muinkbrug dreigt in te vallen, de overheid verbiedt den doortocht der rijtuigen en voor de voetgangers wordt eene voorlopige houten brug vervaardigd." Het werd 1847 vooraleer de herstelling van de Muinkbrug goedgekeurd werd (na